OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Finskan i fokus

Yvonne Nummela
Träff för bildningsdirektörerna
Utbildningsstyrelsen 13.2.2019

Frågan om finska i enkäten till bildningsdirektörena

Hur kan vi utveckla och stödja kompetensen i finska i vår kommun/skola?

Förfrågan om undervisningen i finska till rektorer och lärare i grundläggande utbildning

Förfrågan (Webropol) om undervisningen i finska

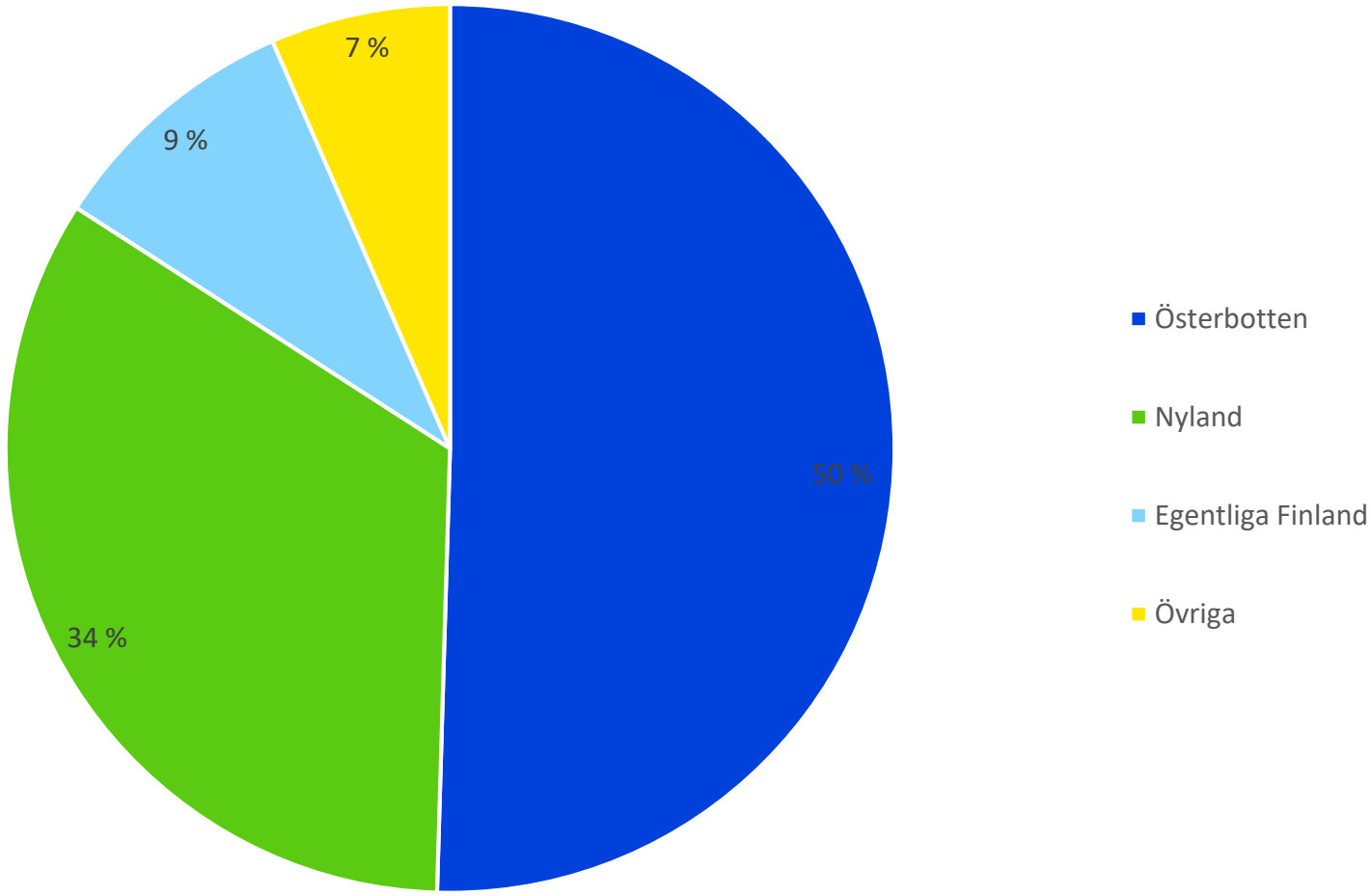
- **Grundläggande utbildning**, rektorer och lärare
- **Svarsprocent**: 107 rektorer (ca 48 %), 205 lärare

Ändamål med förfrågan:

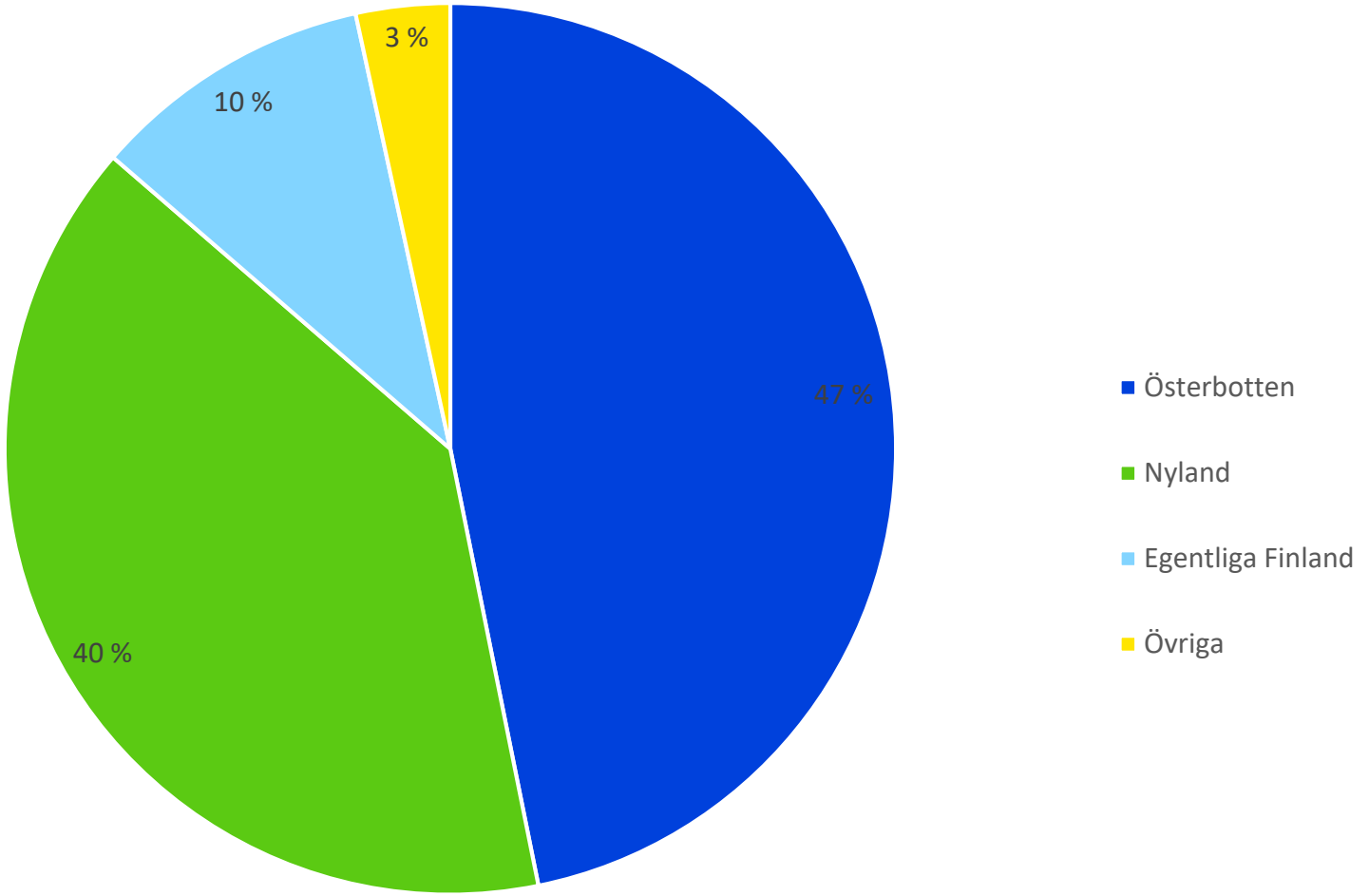
- kartläggning av det faktiska dagsläget inom undervisningen i finska

- förutsättning för ändamålsenlig utveckling

Rektorer som svarat enligt region

Lärare som svarat enligt region

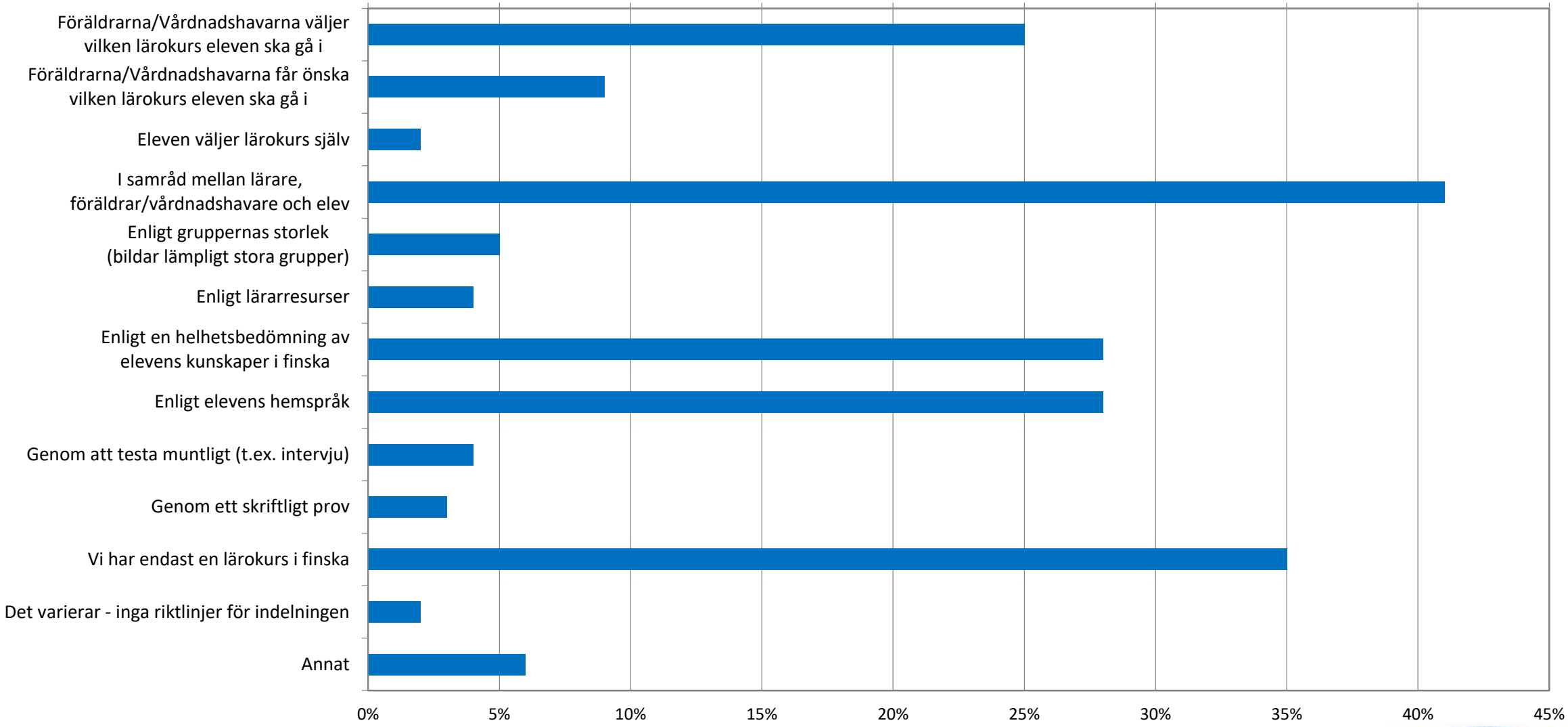

Utmaningar som lyfts fram

- Timfördelning, språkprogram
- Ojämlik bedömning, vitsorden
- Kravnivån i läroplansgrunderna
- Lärarnas kompetens

- Indelning i A-finskagrupp och mofi-grupp
- Heterogena grupper (A-finska + mofi)
- Nivåskillnader i elevernas kunskaper (svenska-finska)
- Svårigheter att producera text/skriftspråk
- Intresse och motivation för finska
- Attityder

Hur delar ni in eleverna enligt lärokurserna i finska (A-finska/mofi)?

Hur gör ni en bedömning av elevernas förkunskaper för de elever som har finska i åk 1 och 2?

- Ingen bedömning görs på förhand
- Enligt hemspråk
- Klassläraren testar t.ex. genom muntlig kommunikation eller gör en bedömning under den första tiden i klassen
- Vårdnadshavarna väljer
- Samarbete med förskolan

Hur har ni beaktat elevens språkliga utveckling och indelningen i de olika lärokurserna i övergången mellan olika stadier?

- Följer automatiskt tidigare indelning
- Tydligt samarbete med eventuell ny indelning – övergångsteam, informationsutbyte, gemensamma möten, handledningsplan, gemensamma lärare
  - Enligt hemspråk
  - Elevens färdigheter påverkar
  - Eleven eller vårdnadshavarna väljer
  - Stöd av speciallärare, individualisering

Utmaningar i mofi-undervisningen 1/2

- *Stora nivå- och kunskapsskillnader.*
- *Mofi-eleverna är integrerade i samma undervisningsgrupp som eleverna i A-finska (nybörjarfinska).*
- *Mofi-eleverna borde få stärkt svenska, skolspråk.*
- *Många elever talar bra finska men har stora svårigheter att skriva text.*

Utmaningar 2/2

- *Hur hålla eleverna kvar i mofi när de kan komma lättare undan om de väljer A-finska? Att få dem att förstå att deras finska inte är perfekt även om de kommer från en mycket finskspråkig miljö.*
- *Mofi tappar popularitet, det borde synas klart och tydligt på betyget att man studerat mofi. Mofi borde ”smälla högre” när eleverna söker in till skolor på andra stadiet/tredje stadiet.*
- *Duktiga elever väljer hellre vanlig finska för att få ett högre vitsord.*
- *Elevernas inställning till mofi-finskan ”Vi kan ju så …”*

Behov och utveckling av lärokurserna i finska i framtiden 1/2

- *Mera muntlig finska.*
- *Mera praktisk finska, fokus på användning av språket.*
- *Undervisningen i A-finska når inte våra ungdomar idag.*
- *Stor skillnad mellan elevernas kunskaper. Definitionen på vem som ska läsa vilken lärokurs borde granskas.*
- *Eleverna behöver mera utmaningar i form av att skriva finska.*

Behov av utveckling av lärokurserna i finska 2/2

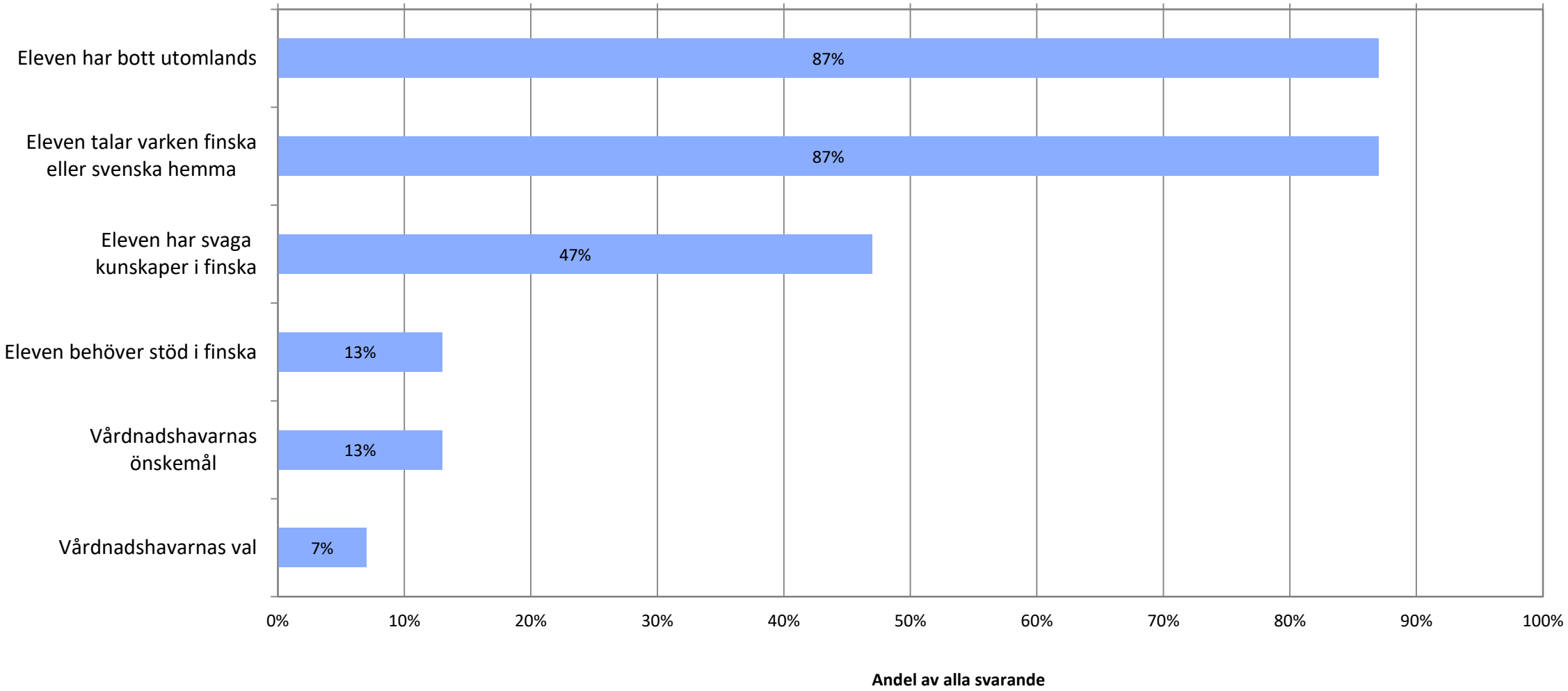
- *Vi borde ha fler timmar i finska i princip i varje årskurs.*
- *Allt fler som inleder B-finska i åk 7.*
- *Eleverna inser inte nyttan med kunskaper i finska.*
- *Att ge eleverna vilja och mod att använda den finska de kan.*
- *Attityderna till behovet av kunskaper i finska kunde förändras till det bättre*

B-lärokurs läsåret 2017–2018 (grön)
Ingen mofi-lärokurs läsåret 2017–2018 (röd)

https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1YWr-6scwEWBuEl1FSuG__N8duP9Y3BWn&ll=61.97295709125243%2C23.930331249999994&z=7

Vilka av följande inverkar på om eleven läser B-finska?

Utveckling av undervisningen i finska

- Fokusområde inom svenskspråkig utbildning, Finskan i fokus
- Rapport av kartläggningen
- Läroplansarbete (GLP2021, A1-språk i årskurserna 1 och 2)
- Utvecklings- och forskningsprojektet **Mofi 2.0 – ett forsknings- och utvecklingsprojekt inom modersmålsinriktad finska för tvåspråkiga elever i svenskspråkiga skolor** (samarbete Utbildningsstyrelsen och Åbo Akademi)

Diskussioner i grupp

1. Vilka tankar och frågor väcker resultaten från utvärderingen i finska?
2. Hur kunde man bättre stödja en enhetlig språkstig för elever i både A-finska och mofi med tanke på de utmaningar som presenterats?

Forsknings- och utvecklingsprojektet Mofi 2.0.

Forskningsprojektet Mofi 2.0

- **Svenska kulturfondens Hallå-projekt (2018–2021)**
- Syftet med projektet är att **utveckla den modersmålsinriktade finskundervisningen inom grundläggande utbildning för att förtydliga undervisningens uppdrag** i en ökande språklig och kulturell mångfald i svenska skolor i Finland.
- Utvecklingsarbetet bedrivs på **lokal, regional och nationell nivå och bygger på kollegialt lärande.**
- Projektet resulterar **i en forskningsbaserad handbok för att dokumentera och etablera gemensamma riktlinjer** för den modersmålsinriktade finskundervisningens uppdrag.

Projektets upplägg

Fas 1. Enkätundersökning och avrapportering (2018–2019)

Fas 2. Diskussionsträffar om mofi-undervisningen (02/2019)

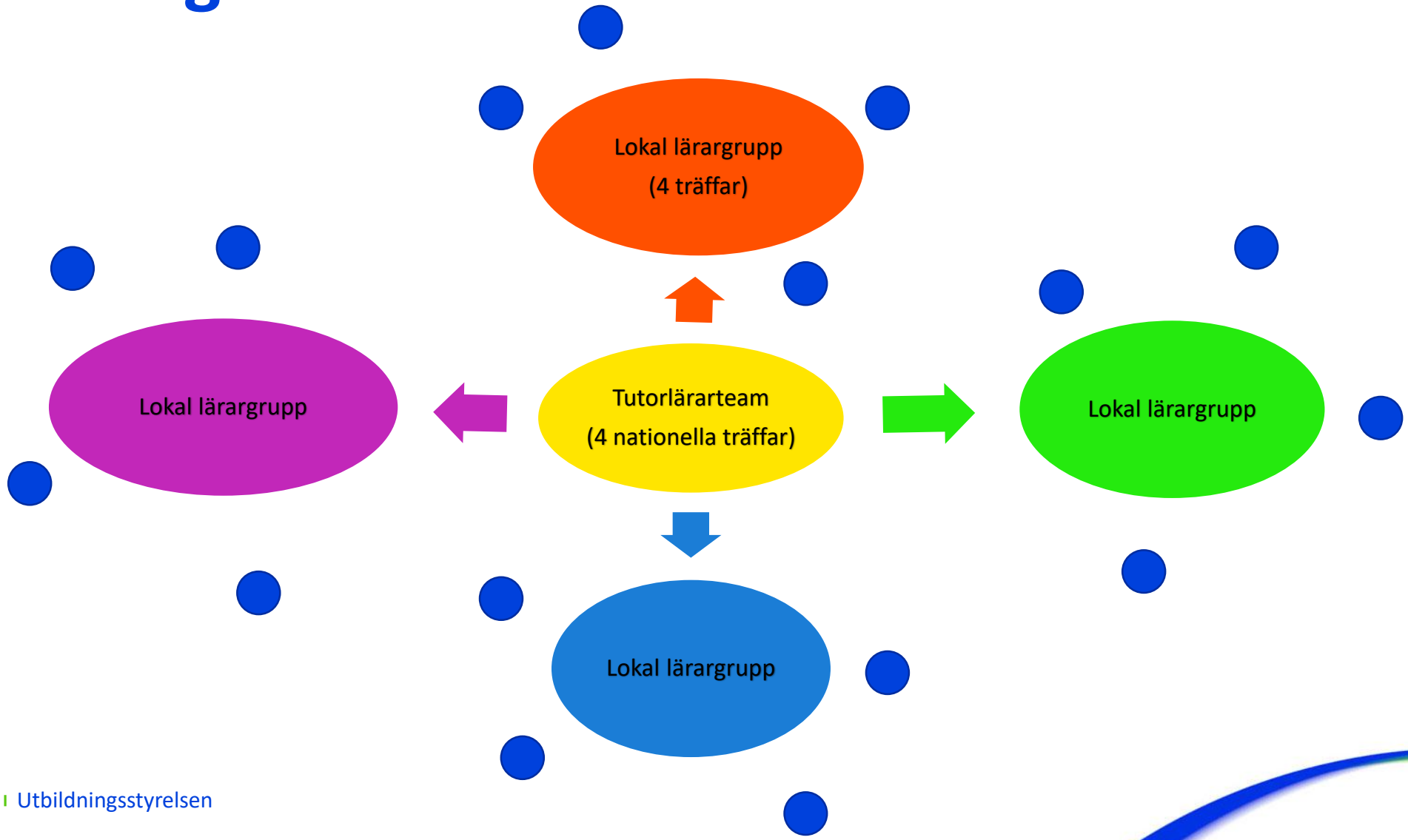
Fas 3. Utvecklingsarbete (läsåret 2019–2020)

Den konkreta målsättningen

är att utveckla och **etablera språkinriktade arbetssätt** och **goda modeller** för modersmålsinriktad finskundervisning som stödjer och utvecklar de tvåspråkiga elevernas bägge språk, finska och svenska, samt deras tvåspråkiga identitet.

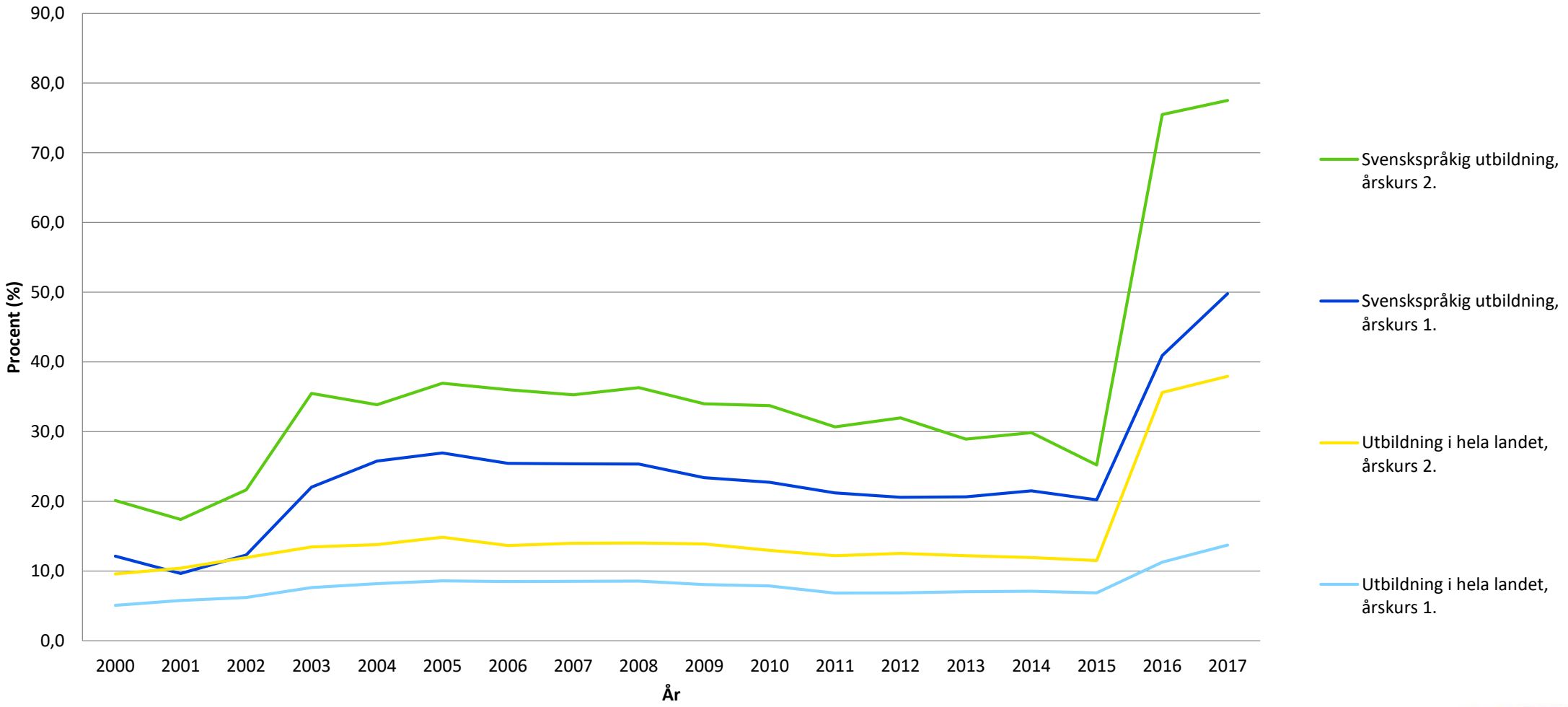
- Ökad delaktighet mellan lärare och samarbete både **regionalt och över region- och stadiegränser**

Utvecklingsarbete

Undervisning i A1-språk i årskurs 1 och 2

Andel elever som läst ett A1-språk i årskurserna 1 och 2 inom den grundläggande utbildningen åren 2000–2017

Bakgrund

Statsrådets beslut att öka timantalet i grundskolan
(20.9.2018)

UKM:s beslut om anslag för fortbildning (31.10.2018)

Statsrådet beslöt att öka timantalet i grundskolan – språkundervisningen kommer att inledas redan i årskurs ett

Undervisnings- och kulturministeriet 20.9.2018 13.47 | Publicerad på svenska 20.9.2018 kl. 13.53

PRESSMEDDELANDE

Framöver inleds undervisningen i det första främmande språket, dvs. A1-språket, senast under vårterminen det första skolåret. Ändringen gäller alla förstaklassister som börjar skolan nästa år. Statsrådet avlät under sitt sammanträde torsdagen den 20 september sina förslag till förordningsändringar. Beslutet grundar sig på riktlinjer man kommit fram till under regeringens ramförhandlingar, och enligt vilka man har reserverat anslag för ändamålet.

Statsrådets beslut 20.9.2018

Fr.o.m. 1.1.2020 inleder alla förstaklassister studierna i det andra inhemska språket eller det första främmande språket.

Ändringar i förordningarna för den grundläggande utbildningen och timförordningen.

Timantalet för undervisningen i A1-språket ökar

2 åvt i årskurserna 1-2

Tilläggskostnader som tidigareläggningen orsakar ersätts för kommunen som en del av statsandelen för kommunal service.

Utbildningsanordnaren kan avgöra vilket eller vilka A1-språk som erbjuds eleverna.

Förändring av förordningen (OKM 26.6.2018)

Timfördelningen i grundläggande utbildning för läropliktiga

6 §

Timfördelningen i grundläggande utbildning för läropliktiga

I varje del som avdelats lodrätt anges minimiantalet undervisning som ordnas i varje ämne eller ämnesgrupp i ifrågavarande årskurs i årsveckotimmar (=38 lektioner).

Ämne Årskurs	1 2	3 4 5 6	7 8 9	Samman-lagt
Modersmål och litteratur	14	18	10	42
A1-språk[1]	**2**	9	7	**18**
B1-språk	----------	---------- 2	4	6

1 Undervisningen i A1-språket inleds senast under vårterminen i årskurs 1 med minst 0,5 årsveckotimmar.

[2] Undervisning i läroämnet ges integrerat inom ramen för omgivningslära i årskurs 1–6.

Läroplansarbetet för A1-språket i årskurserna 1–2

- Utbildningsstyrelsen bereder kompletterande beskrivningar i läroplansgrunderna (2014) för A1-språkets uppgift, mål och centrala innehåll i anslutning till målen för årskurserna 1 och 2.
- Utkastet på remiss, möjligt att kommentera även på www.oph.fi 5.3–19.3.2019
- Grunderna färdigställs senast i maj 2019.

Revideringen av Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen för A1-språk i årskurserna 1–2 (VOPS)
Tidtabell

Planeringsarbete vid Utbildningsstyrelsen 06/2018

VOPS-team

Runda bordet diskussion om tidigarelagd språkundervisning, sakkunniga och intressentgrupper 7.6.2018

Arbetsgrupp tillsatt 26.9.2018

Arbetet inletts 10.9.2018

Intressent-gruppernas hörande 24.9.2018 ja 17.1.2019 (bl.a. SUKOL, OAJ), 3. hörande 19.4.2019

Utkastet till grunderna på remiss 5.3.2019

Möjlighet att kommentera även på nätet fr.o.m. 5.3.2019 alkaen

Ändringarna av grunderna för läroplanen färdigställs 1.5.2019

Det lokala läroplansarbete klart före utgången av 2019

De nya lokala läroplanerna tas i bruk i undervisningen i A1-språk 1.1.2020

Fortbildning som stöd för det lokala läroplansarbetet

2019–2021, finansiering från UKM

Statsunderstödsansökan för att ordna fortbildning om undervisningen i A1-språket i årskurserna 1 och 2 i den grundläggande utbildningen

Ansökningsmeddelande
https://www.oph.fi/finansiering/statsunderstod/103/0/statsunderstod_for_att_ordna_fortbildning_om_undervisningen_i_a1-sprak_i_arskurserna_1_och_2_i_den_grundlaggande_utbildningen

- Ansökningstid 21.12.2018–15.2.2019
- Statsunderstöd kan sökas av
  - Anordnare av grundläggande utbildning som inte har erhållit understöd 2017–2018 för att tidigarelägga, utveckla och öka språkundervisningen den grundläggande utbildningen
  - Instanser som erbjuder fortbildning
- Sammanlagt 2 miljoner euro under 2019–2020.
- Informationstillfället 1.2.2019 kl. 12–14 på Utbildningsstyrelsen har spelats in. https://www.oph.fi/kehittamishankkeet/kieltenkarkihanke

Statsunderstöd för att utveckla tutorlärarverksamhet i språk

- Ansökan öppnas 15.2.2019
- **Tutorlärarverksamhet i språk** och **för att ordna fortbildning för lärarna,** för att säkerställa den pedagogiska och professionella kompetensen hos lärare som undervisar A1-språk i årskurserna 1 och 2.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Tack!

Yvonne Nummela